

داستانی (بَدِيعُ الْمَلَكِ وَبَدِيعُ الْجَمَالِ)

بکه رون سنهای فرزنهند سنجه
نهو جه مسر شار پادشاهی بی
شامان کول جه لاش چون گه دایی بی
جه ند سال پادشاهی مسر ولات بی
پهرهی فرزنهندی فراوان مات بی

وا لیرهدا به کورتی باسی چونیتی عاشق بونی (بدیع
الملک) و (بدیع الجمال) ده کهین .
شا (بدیع الملک) له تاق لاویتیدا ده بی پریزی له گهله ند
وه زیریکی ده چنه راو ، له ده شتیکی به رینی بیا باندا ده بین
پیاویکی هه ژاری سه رئی شیواوله په نایه که دا دانشتووه و به کول
ده گری ، هون هون فرمیسکی زه رد و سور بس هر گونا په قو
قو پاوه کانیدا دینه خواری .
(بدیع الملک) کاتن نه م پیاوه هه ژاره ده بینی گه لی خه مبار
ده بینی ، وردہ وردہ ده چیته لایه وه سلاوی لی ده کاو لی
ده پرسی و ده لی ..

نه ری مام عه و دال نه وه بونجی له م دهشتی چولو هوله بهم
جه شنه ده گریو خاک و خول به سرتا ده کهی ؟ هه ژاره که
له وه لامدا ده لی .
تو هینان مندانی ، تازه بین که بشتوی ، سارديو گه رمی
دنیات نه چیشتیوه . له دلم نایه کاره ساتی دل ته زینی خومت بون
بکیمده وه .
له پاش تقه لاو تکا کردنی پاشا هه ژار ناچار ده بی
برود اوی خوی بوده کیپیته وه و ده لی :-
من باز رگانیکی دهوله مهند بوم . روزی بونشتو مه
کرین و فروشن ریگام که وته شاری (حله ب) له وی چاوم به
(بدیع الجمال) کچی (سلیم) شاه کهوت ، دهست به جنی
عاشقی بوم ، هه رجی مالو سه رو هتم هه بوبو له پیناویا دامنا ،

ناشنایه کی دلسوزم به ناوی (بودهان نه سعده قادر) هوه
دانشتوی شاری سوله یمانیه گه په کی کانی ناسکان
که شکولیکی ده س نووسی به دیاری پیش که ش کردم ، ناوه روکی
که شکوله که بربیته له داستانیکی کوردی به ناو نیشانی (بدیع
الملک و بدیع الجمال) ، دانه ری داستانه که (مسته فا دولی دولی)
به ، به شیوه هه ورامی (کودان) دایپشتلوه .

که شکوله که له سالی 1948 ز . دانوسراوه ، قهواره کهی
(17 سم × 10 ½ سم) ه ، (77) لایه په یه هه ره لایه په یه کی بربیته له
(15 بو 18 بو 17) خشت ، به مره که بی په شو مور نوسراوه ،
زوریه ناو نیشانی بابه ته کانی به مره که بی سور نوسراوه ،
به داخه وه نووسه ری که شکوله که ناوی خوی نه نووسیوه .
نهم داستانه واته داستانی (بدیع الملک و بدیع الجمال)
چیزیکی دوو دلدار ده کیپیته وه کوره که ناوی (بدیع الملک) ه ،
کوری سنجه ر شایه ، کواهی پادشاهی ولاتی (مصر) بوروه ،
کجه که پیش ناوی (بدیع الجمال) ه ، کچی سلیم شایه ، کواهی
پادشاهی ولاتی (شام = سوریا) بوروه له شاری (حله ب) .
پیشه کی داستانه که بهم جوړه دهست بین ده کا :-

پادشاهی بی چون ، پادشاهی بی چون
شوکرانه به تسوون پادشاهی بی چون
کیاستی به وار حرف کافو نوون
دنیا فانی که ر بکون فهیه کون
لاش ریکه له نه وه ل نه بهدی
سیاو سفیدی توئیجاد که ردی
به قهول سابق پیشینان پیش
هه رکه س میاوا وه ئه عمال ویش
من جوزو فه قیر به ندهی مو عیفم
عاسی و عوسيان بار خوارو خه فیفم
نه جات ده ره نه م به شق پیغه مبار

شا دەس بەجى لەكەل ھەوالەكانى دەكەپىنەوە بەرەو
مال ، خەموپەۋازارەدای دەگىرى ، بەنگى زەرد ھەل دەكەپىرى ،
بىرى لەوە دەكىدەوە چۈن خۇي بىگە يەننەتە ئەو كچە ناسكولە
ھەرچەند وېنەكەى دەبىنى ئارامى لى دەبىرا ، بۇ بۇذى داھاتو
فەرمان دەدا وەزىز (جادار) بىن بەجى ناشىنى تائەم خۇي بىروا
بۇ شارى (حەلەب) بە نىازى ئەوهەوە چاوى بەدلدارەكەى
بىكەويى ، جەماۋەرەكەوە وەزىزەكانى قايل نابىن بەم كاره ، زور
لىنى دەپاپىنەوە ئەم ئىشە ئەكا ، ھەر چۈنلۈك بى راپىان دەكە ،
شەمشىرەكەى باوکى ھەل دەگىرى و سوارى ئەسپەكەى دەبىن
بەرەو حەلەب ئۇغۇر دەكە ، لەپاش ئەوهە دەكاتە ئەۋى بەھوى
باغەوانەكەى شاھ (سەلیم) ھەۋاتە باوکى (بەدیع الجمال)
چاوى بەدلدارەكەى دەكەويى ئەمېش نۇعونەيەكە لە وتۇۋىز
كىرىنى نىوانى (بەدیع الملاك) و (بەدیع الجمال) .

شاي (بەدیع الملاك) ئاما وچەواب
جە دىدە پېزا قەترەي گول گولاب
واتش ئەي نازدار نۇود بىنايى
مولك و مالۇ گەنج كەوكەبەي شايى
من شەھزادەي مىرسن ئەوهى سىنجەرم
پەرئى خال تو من دەرىبەدەرم
يەك سالەن تەمام ئاوارەي تۇونىم
پەرئى خال تو وىنەي مەجىنۇونىم
ئەر خەبەر پەرسى حالاتم ئىنەن
وەرنە جى دىنبا دل نائومىنەن
نازدار نەوخىز شەھزادەي حەلەب
پى حەرفو گوفتار يىاوا بەمەتلەب
فەرما بەساقى بەشەوق سادە
بەشەھزادە دەر جامى جەبادە
بەدەرە پەنەش نوش كەرويەك جام
بەياد دەودان شاھان ئەيام
ساقى دەر لە حزە جامى بادەي ناب
داۋەشازادە بۇي عەترو گولاب
سەندىش مەي جە دەست ساقى سەمنبەر
نوشش كەرد وەياد دۇو دىدەي دېلەر
كىشىا وەسەردا شەراب گول بەنگ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِسْمِ اللَّهِ
أَكْمَلَ مَعْصِيَةِ دُلْ دُلْ

بَاكِشاكِ بِحِبِّيَّا لَرَادِ بِحِجَون
لَكِيَا بَيْتِ بَوَارِ حَرْفِ كَافِ وَرَنَون
لَاشَرِيَّا اُولَى نَهَى
بَغْوَلَ سَابِقِ بَيْشِيَّا بَانَ بَيْشِي
مِنْ حَرَدَ مَقْتَرِ سَدَّهُ صَعِيمَ
بَجَاتَ دَرِ بَيْنَمَشِيَّا بَسْفِرُ
لَادِجَ مَهْرَشَارِ بَاكِشادَ بَيْ
جَنْدَسَالَوِيَّا مَهْرَلَاسَ
نَاهِنْشَاسَالَ بَاكِشَارِ كَرَدَ
نَزَرَنَدَى رَايَشِيَّا زَيَادَمَ
بَايَرِمَهْ فَرَنَدَهْ بَوَارِلَرِ دَلَالَ
مَشَوْرَبَنَامَشِيَّا بَشَاجِيَّا بَلَدَ
بَهْزَلَهْ سَخْسَنَ بَهْسَلَهْ بَلَى

لە پاشا كەزانىم ھىچ بەھىچ ناكەم چۈومە لاي نىڭكار كىشى
نىڭكارى ئەو شۇخەي بۇ دروست كەم ، وېنە كەم ھەلگرت و
لەچەشنى مەجىنۇون ropyوم كەدە دەشتوجۇل ، بۇوم بە عەودالى
دىوانە ، سەبۈورى من ئەم نىڭكارەي (بەدیع الجمال) ، جار
جارى دەرى دەھىنەم و تەماشى دەكەم ، بەسەریدا تاۋى
دەگىريم ، بە ھەردوو دەس دەدەم بەتەپلوكەي سەرمدا ،
لەجياتى نۇستتو خواردە وەم خەموپەۋازەو گىريانە .
شاھ (بەدیع الملاك) داواى بىنېنى وېنەي (بەدیع الجمال)
دەكَا .

عەودال ئەلى حەز ناكەم پېتى پېشان بەدەم دەتىسىم وەك
من شېقىۋىت بېتۇدەشتو دەر بېتە جىگات .
(بەدیع الملاك) ھەر چۈنلۈك دەبىن راپى دەكەو وېنەي بىن
دەر دەھىنە ، پاشا بە بىنېنى وېنەكە لەھوش خۇي دەچى لە
پاش سەعاتىك دىتەوە سەر خويپا داشتى دەكاؤ نىڭكارەكەيشى
لى دەگىرى .

تکاو بانگه وازم ئوهیه داوا له هموو روشنبرانو خویندهوارانی نه ته و که مان ده کم ئوهی نوسخه ئم با بهتهی لا دهس ده که وی ئاکادارمان بکاته و بهم ناو نیشانه (کرکوك - مكتبة الطليعة) بوئوهی برآوردي بکهین له گهل ئم که شکولهی که واله بر دهس دایه به هیواي ئوهه بتوانين له ده رفه تیکدا به چاپی بگهی نین و بیخهینه به رهستی خویندهوارانی که له که مان له پیناوی خزمت کردنی وشهی پیروزی کوردی وزیندو کردن ووهی کله پوری نه ته وايه تیمان .

* کاکه بی به دیری شیعر ده لین (اختت) ئم وشه وشه بکی کوردی په سنه له وشهی (به بت) په سنه تره .

فرهنهنگوکی شیعره کان

کیاست :	ناردي
سیاه :	رهش
سفید :	سبی
به شق :	به عیشق
فرزهند :	کور
جه :	له
گهدا :	سوالکه، ده روازه که
په ری :	بو
ناما :	هات
ئىند :	ئمه
نه و خیز :	تازه پی که يشتو، نهونه مام
ححرف :	قسے .
بی :	بهمه
دما :	پاش، دوا
ئاخوش :	باوهش
بوسه :	ماج
ئه غیار :	دوژمن، بینگانه
هوریز :	ههسته
ویت :	خوت
زه خم :	برین
چاک :	زامدار
هورگرد :	ھەنگرد

وانش خاک و پای شهیدای شو خوشەنگ داوه جه وابش عمر و گیانو مال به مزهی تو بؤ (بدیع الجمال) (القصه) ئوهش و تاوه نیمه شه و باده منوشان هیچ نه که ردن خه دمای نوشانوش باده لاله ره نگ دهست و هست نه گه ردهن شه هزاده فه ره نگ گرتش نه ناغوش بو نیا و بهوش ببؤسه بازی شهیدای شه فروش پیچیان بهم چون تولی لاو لاو به بؤسه بازی به ره ردن زوخاو دمای نوشانوش بار لب و هر دهن به بؤسه بازی دو و دهست نه گه ردهن (بدیع الجمال) وات گیانی شیرین نهوا بشنوان نه غیاران دین نامه بهد نامیم بوانان جه ئه یام ببین به واتهی خلق خاسو عام هودیزه بشین په ری باغ من ساکن به رهی ویت نی زیدو زامن نه گه ر خود اوهند بد هروم نه جات سه رو مالو عمر گشت مه نیو نه برات نه گه ر خود اوهند نه سیبت که ردهن من یاری تونان تا به بؤی مه ردهن

داستانه که بهم چهند دیپهی خواره وه کوتایی بی دی :-

بە عزى پوونیان په ری شیری نه
رڈیان نه بیوی هم شیران سە فدھر
نه وهند زه خم سە خت دیوان مە لعون
دان و دشە هزاده نه عزاش بی نه گون
شە هزاده جە قەھر دلیر بى باك
غیره تدا بە ویش بەور سینه چاک
هور گرتش شەھبال بەرد نه فەرق سەر
و دستش نه بیووی خاک عەرسەگای خەتر .